

Personvern og informasjonssikkerhet

Jurist Mari Kjekstad Bugge og ass. fylkeslege Mette Kristine Hjermand

Læringsmål nr 44:

Kjennskap til sentrale vilkår for personvern og informasjonssikkerhet. Her under personvernlovgivningen, sikker pålogging, autentisering, loggføring, sikker meldingsutveksling og prinsippet for meldingskwitteringer.

Statsforvalteren i Oslo og Viken

27.04.2022

Sykehustabbe: UNN la ut sensitive pasientopplysninger på nett

Ved en feil la sykehuset UNN ut personopplysninger i 95 taushetsbelagte saker på internett. Opplysningene ble liggende i nesten to døgn. Datatilsynet sier hendelsen er alvorlig.

Landsdelens største sykehus la ved en feil ut sensitive personopplysninger åpent på nett i sin postjournal.

FOTO: JØRN INGE JOHANSEN / NRK

<https://www.nrk.no/tromsogfinnmark/unn-la-ut-sensitive-personopplysninger-pa-nett--alvorlig-1.15015856>

Elise Hoidal
@EliseHoidal
Journalist

Publisert 13. mai kl. 17:14

Oslo universitetssjukehus beklagar publisering av personnummer og pasientnamn i postlista

Sjukehuset skriv at det er sterkt beklageleg og at slikt ikkje skal skje.

Oslo universitetssjukehus er lokalsjukehus for store delar av Oslo si befolkning. Dei driv mellom anna OUS Ullevål.
FOTO: FREDRIK VARFJELL / NTB SCANPIX

Hans Ivar Moss Kolseth
Journalist

Helge Carlsen
Journalist

Andreas de Brito Jonassen
Journalist

Pedja Kalajdzic
Journalist

Katarina Poensgen
Journalist

Publisert 19. mai kl. 12:01
Oppdatert 19. mai kl. 21:55

I ei pressemelding skriv Oslo universitetssjukehus at dei har oppdaga at 275 personnummer «og/eller» pasientnamn har blitt publiserte på sjukehuset si offentlege postliste dei siste tre åra.

– Vi fekk varsel fredag kveld frå ein ekstern aktør om at vi hadde fleire journalpostar med fødselsnummer og namn liggande ute i vår offentlege postjournal, seier direktør for Oslo sykehusservice, Geir Tangstad, til NRK.

Sjølve dokumentet var ikkje tilgjengeleg på nett, men det har vore mogleg å lese namn og personnummer ut frå opplysningane i journalen. Postlistene skal vere midlertidig fjerna frå sjukehuset sine nettsider. Saka vert følgt opp internt og varsla til Datatilsynet.

– Rutinen har vore at ein går gjennom postlistene manuelt for å sikre seg at eventuelle namn eller personnummer ikkje blir publisert. Det er i denne manuelle gjennomgangen det har svikta i desse tilfella, seier Tangstad.

<https://www.nrk.no/norge/oslo-universitetssjukehus-publiserte-275-personnummer-og-eller-pasientnamn-i-postliste-1.15022690>

Hva er personvern ?

- Definisjon personvern:
 - «Enkelt sagt handler personvern om retten til et privatliv og retten til å bestemme over egne personopplysninger».

(Datatilsynet)
- Personopplysninger
 - Opplysninger som kan knyttes til en enkeltperson.
 - Direkte identifiserende (med navn)
 - Indirekte identifiserende (kodede)
 - Særlig kategori
 - Rasemessig eller etniske bakgrunn, straffbare forhold, **helseforhold**, seksuelle forhold og medlemskap i fagforening

Personvern og menneskerettigheter

Den europeiske menneskerettighetskonvensjon (EMK) artikkel 8

"Enhver har rett til respekt for sitt privatliv og familieliv, sitt hjem og sin korrespondanse.»

Grunnloven § 102 (13. mai 2014):

*"Enhver har rett til respekt for sitt privatliv og familieliv, sitt hjem og sin kommunikasjon.
Husransakelse må ikke finne sted, unntatt i kriminelle tilfeller.*

Statens myndigheter skal sikre et vern om den personlige integritet

Rettslige rammer

- Personopplysningsloven
- **GDPR** - General Data Protection Regulation
- Helseforskningsloven
- Helseregisterloven
- Helsepersonelloven
- Pasientjournalloven
- Politiregisterloven
- Annet internasjonalt regelverk

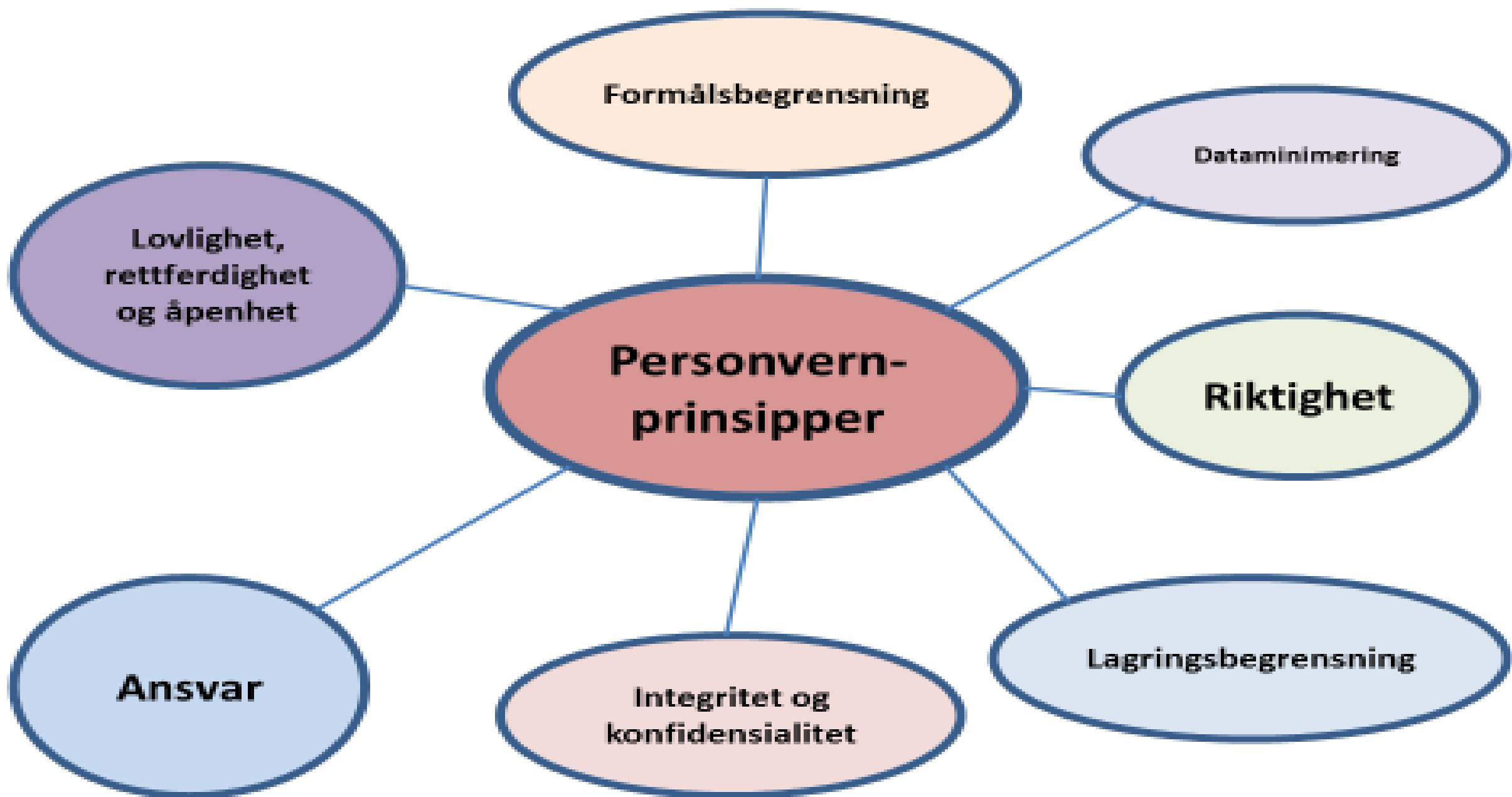
GDPR og norsk lov innen helse

- Norsk helselovgivning tilfredsstillter alle kravene i GDPR, bortsett fra pålegg om personvernombud
 - HOD viser til at det ikke er behov for generelle hjemler for behandling av helseopplysninger når man yter helsehjelp.

- Ansvarsforhold:

- Helseforetakene
- Helsepersonell

Helselovgivningen gjelder for helseopplysningene og i store trekk dekker de kravene til personopplysningsloven på dette feltet

Hvordan ivareta personvernet

- Ha behandlingsgrunnlag
 - Smittestopp appen (dataminimering)
- Legge til rette for rettigheter
- Håndtere avvik
 - Melding til Datatilsynet

Personvern i helsesektoren: «Normen»

Styringsgruppe

- Avtale
 - forpliktende og referer til lovkrav.
- Mellom
 - de fleste av sektorens virksomheter (> 10 000) og deres leverandørers og databehandlere.
- Regulerer
 - sikker pålogging, autentisering, loggføring, sikker meldingsutveksling og prinsippet for meldingskwitteringer

Daglig sekretariat

norsk **helsenett**

Meldingsflyt

- Husk: Alt som skrives i meldingene lagres ordrett i pasientjournalen.

Elektronisk meldingsutveksling

- **Pleie- og omsorgssektoren (PLO):**

- Profil, Geric, CosDoc

- **Legeskontor:**

- WinMed, CGM Allmenn, Profdoc Vision, SystemX, Infodoc Plenario

- **Helseforetak:**

- DIPS EPJ eller røntgen -eller laboratoriesystem, DocuLive

- **Helsestasjon:**

- WinMed, CGM Allmenn, HSPro, Infodoc Plenario

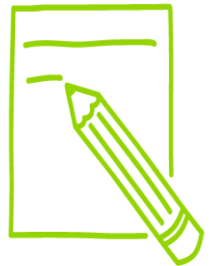

Informasjonssikkerhet

- Sikker pålogging
 - autentisering (BuyPass, Bank ID, fingeravtrykk)
- Loggføring
 - Driftslogg
 - Sikkerhetslogger (eks kjernejournal)
 - Logger fra behandlingsrettede helseregistre

Lille Petter
edderkopp,
han klatr1.

Meldingstyper

- Basismelding
 - Fra helseforetak eller legekantor
 - Eksempler:
 - Henvisninger og epikriser/polikliniske notat
 - Rekvisisjoner (lab, røntgen, o.l.) og svar på rekvisisjoner
- PLO-meldinger
 - pleie- og omsorgssektoren - foretak / legekantor
 - Logistikkmeldinger (sykehusinnleggelses)
 - Fagmeldinger (dialog/forespørsel.)
 - Gericca: E-link

PLO meldinger - fagmeldinger

- Bli kjent med kommunale avtaler/ kultur fastleger – PLO tjenesten
 - Hvilke problemstillinger (ø-hjelp – plan – møter – ikke lege)
 - Tidsaspekt
 - Valg av kommunale mottakere
- Husk at dine svar setter standard for fremtidige henvendelser.
- Bli kjent med datasystemet
 - Kvittering: hvor? For hva?

Kjernejournal

- I full drift siden 2015
- Er innført ved
 - alle sykehus
 - Alle legevakter
 - 90 % av fastlegekontorene
 - Ca. 50 kommuner for pleie og omsorgs sektoren
- Vis demo: <https://kj-opplaering.ehelse.no/hpp-webapp/kjernejournal.html#brukergruppevalg>
- Veiviser <https://kj-opplaering.ehelse.no/hjelp/opplaering/>

Reseptinformasjon

	Reseptformidler	Kjernejournal
Historikk ferdigekspederte e-resepter	1 måned	3 år
Papir resepter	Nei	ja
Telefonresepter	Nei	ja
Låste resepter	Nei	ja
Multidose	?	ja

Tusen takk for oss

Jurist Mari Kjekstad Bugge og ass. fylkeslege Mette Hjermand

Statsforvalteren i Oslo og Viken

27.04.2022